

կիթ և ոչ 'ի դպրոց փոխարկեցաւ 'ի ձեռս Իսլամաց եւ այս էր մի միայն շնորհք աստուածային, որ հրաշխեք ցուցաւ ըստ աւանդութեան Հայոց: Եւ յետ այնորիկ Հայք և կղերականք նոցին կալան դարձեալ զայն եկեղեցի և ոչ ոք յօտար աղքաց կամ 'ի միաբանութեանց կարող եղև հակառակիլ դարաւոր իրաւանց նոցին:

Ի դաւիթ եկեղեցւոյն են արդարեւ կրկին խորանք, յանուն Ս. Գէորգայ և Ս. Նիկողայոսի, յաջմէ և յաշեկէ դրան: Խորանն Ս. Նիկողայոսի արարեալ է յետոյ նոյն ինքն Հաննա վարդապետ, որպէս ցուցանէ յիշատակարանն յետուստ պատկերին: Ինչպց վասն այսր դիպուածոյ չունիմք ինչ յիշատակութիւն, ոչ 'ի գիրս և ոչ յարձանս, և չէ յայտ թէ Հաննա վարդապետ ուստի առեալ գրէ զայս. կամ յԱրարացւոց իրրեւ Երուսաղէմացի և տեղեակ լեզուի նոցին, և կամ 'ի Լատին միաբանաց. ընդ որս կենակցեր 'ի տաճարին Ս. Յարութեան: Իսկ Սալահատտին թերեւս ոչ կամեցաւ յայնժամ բոլորովին զրկել զՀայս 'ի ժառանգութենէ իւրեանց, զոր օրինակ զրկեաց յեկեղեցւոյն Յովակիմայ և Աննայի, որ չունէր այնչափ թշնամութիւն ինչ ընդ նոսա, որպէս ընդ Լատինս, զի թէպէտ եւ յառման քաղաքին չզերծաւ եկեղեցի ինչ, բաց 'ի տաճարէն Ս. Յարութեան սակայն 'ի թախանձելոյ միաբանացն Հայոց եւ միջնորդելոյ Գրիգորի Կաթողիկոսին, և Արբահամ Պատրիարքի քաղաքին, շնորհեաց զայն նոցա:

Անգիր աւանդութիւն է 'ի մէջ միաբանաց՝ թէ գմբէթ տաճարի Ս. Յակոբայ էր յառաջագոյն կարի բարձր, ընդ որ նախանձեալ Սալահատտինայ, կամ միոյ 'ի Սուլթանաց Եգիպտոսի, և թերեւս յառուրս Նիճմէտտինի և Սալէհ Էյուպի. յորում կոտորեցին զընակիչս քաղաքին Երուսաղէմի, և աւարի առին (1242) կործանեալ իցեն զայն, որպէս յայտ առնէ արդի դիրք գմբէթին, որոյ ուղղահայեաց լուսամուտն ծածկեցաւ յետոյ: Իսկ գիրն Արարեղէն որ 'ի վերայ դրան ոչ է 'ի Սալահատտինէ. այլ բազում ժամանակաւ յետոյ 'ի Սուլթանացն Եգիպտոսի գորմէ ունիմք գրել 'ի տեղւոյ իւրում:

Զդաշնագիրն Մէլիք Սալահատտինի տուեալ առ կրօնաւորս Հայոց Երուսաղէմի 'ի բարբառ Արարացւոց, 'ի տի-